

رابطه سبک‌های تفکر با خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس

طیبه ولی‌پور طیبی^{۱*}، لیلا جمشیدیان^۲

تاریخ تصویب: ۹۷/۷/۲۴

تاریخ دریافت: ۹۶/۱۰/۱۲

چکیده

هدف پژوهش حاضر رابطه سبک‌های تفکر با خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس بود. جامعه آماری پژوهش دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس با حجم ۳۲۰ نفر بودند. نمونه شامل ۸۵ نفر مرد و ۹۰ نفر زن بودند که به شیوه نمونه‌گیری طبقه‌بندی در دسترس انتخاب شدند. ابزار اصلی اندازه‌گیری، پرسشنامه استاندارد سبک‌های تفکر و سنجش خلاقیت بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار Spss21 انجام شد. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی اسپیرمن، رگرسیون چندگانه و برای بررسی معنادار بودن رگرسیون از آزمون ANOVA استفاده شد، نتایج نشان داد که با توجه به سطح معناداری ۰/۰۴۶ سبک تفکر قانونگذار با خلاقیت این دانشجویان رابطه دارد، اما سبک تفکر اجرایی، قضایی، سلسله‌مراتبی، درونی، کلی و جزئی با سطح معناداری ۰/۲۲۳، ۰/۲۱۳، ۰/۵۸۷، ۰/۸۹۱ و ۰/۰۵۲ با خلاقیت این دانشجویان رابطه ندارد، به‌طور کلی اکثر تحقیقات از جمله این تحقیق از وجود رابطه معنی‌دار بین سبک تفکر قانونگذار و عدم وجود رابطه معنی‌دار بین سبک‌های تفکر اجرایی، قضایی و... را با خلاقیت نشان می‌دهد.

کلید واژه‌ها: سبک‌های تفکر، خلاقیت، دانشجویان کارشناسی‌ارشد، مدیریت ورزشی، استان فارس.

مقدمه

آنچه که انسان را از سایر موجودات متفاوت می‌سازد، توانایی اندیشه، تفکر، انتخاب و اختیار اوست و آنچه طی هزاره‌ها زندگی بشر را متحول ساخت، محصول همین توانایی‌هاست. نگرش انسان به خود، به طبیعت، به هستی، به وظیفه و نقشی که در جهان ایفا می‌کند، زاینده اندیشه است (پاکباز، ۱۳۹۴). آنچه که در زندگی ما رخ می‌دهد نه تنها به خوب فکر کردن بلکه به شیوه فکر کردن ما هم بستگی دارد. مطالعات مربوط به ابعاد روان شناختی، اجتماعی و فیزیولوژیکی فرایند آموزش، منجر به پژوهش‌هایی در زمینه سبک‌های تفکر گردیده (حسینیان، ۱۳۹۴). سبک‌های تفکر در افراد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، ولی متأسفانه به دلیل ناشناخته ماندن و ناآگاهی از مفهوم سبک‌های تفکر، این سبک‌ها بسیار کمتر از آنچه استحقاق آنها بوده، مورد توجه قرار گرفته است. با توجه به این که سبک‌های تفکر یا شیوه‌های ترجیحی فکر کردن در افراد متفاوت است، طبیعتاً عملکردها و توانایی‌های هر فرد نیز با توجه به سبک‌های ترجیحی خود متفاوت خواهد بود (ایلخانی‌زاده، ۱۳۹۴). هرچه فعالیت‌ها و نیازهای شغلی افراد با تمایلات فکری آنان همسو باشد، در افراد رضایت بیشتری نمود می‌یابد و معمولاً کارشان را به خوبی انجام می‌دهند. در این صورت، ترجیحات فکری آنها می‌تواند با شرایط کاریشان سازگاری بیشتری یافته، به شایستگی، اشتیاق و بهره‌وری بیشتر منجر شود (عزیزی‌نژاد، ۱۳۹۵).

سبک‌های تفکر موجب بکارگیری توانایی‌ها می‌شوند و به ما کمک می‌کنند تا بهتر بفهمیم چرا بعضی از افراد در فعالیت‌هایشان موفق و بعضی دیگر ناموفق هستند. افراد در فعالیت‌های خود نه تنها باید به توانایی‌های خود توجه کنند، بلکه لازم است سازگاری سبک فکری خود را با فعالیت مورد نظر بسنجند. سبک‌های تفکر نسبی هستند و در طول زمان، مکان و موقعیت‌ها متفاوت هستند. افراد در ارائه سبک‌های تفکر انعطاف‌پذیرند و متغیرهایی مثل فرهنگ، جنسیت، سن و سبک تفکر والدین و معلمان در تغییر و تحول سبک تفکر آنان مؤثر است (یعقوبی و میرزاصفی، ۱۳۹۶). واژه تفکر به معنای اندیشیدن، فکر کردن و مورد تأمل قرار دادن و سبک نیز به معنای شیوه و روش است. بنابراین معنای سبک تفکر از نظر لغوی، شیوه اندیشیدن یا طرز فکر کردن می‌باشد (احمدی فقیه، ۱۳۹۵). استرنبرگ (۱۹۹۸)، سبک تفکر را به‌عنوان طریقی که فرد می‌اندیشد تعریف کرده و شیوه‌های متفاوت افراد در پردازش اطلاعات را به‌عنوان سبک‌های تفکر نامگذاری کرده است. افراد ممکن است در توانایی‌ها مشابه هم، اما در سبک‌های تفکر متفاوت باشند (حسینیان، ۱۳۹۴) و تفکر شامل فرایند ذهنی است که در هر یادگیرنده از طریق تعامل فرایندهای روانی بین فرد و تجربیاتش توسعه یافته و موجب دستیابی به توسعه ساختارهای دانش و دسترسی به مفروضات و انتظارات جدید می‌گردد. تفکر شامل ساخت بسیاری از فرایندهای ذهنی و دانش مانند، توجه، شناخت، حافظه، طبقه‌بندی، استدلال، تجزیه و تحلیل، مقایسه، تعمیم و سنتز است. مفهوم اصلی سازه سبک تفکر این است که افراد به نوعی نیازمند سبک‌های تفکر برای مدیریت یا اداره کردن فعالیت‌های روزمره‌شان هستند. افراد تمایل دارند فعالیت‌هایشان را به‌وسیله انتخاب سبک‌هایی که برایشان خوشایندند، اداره کنند و سودمندی یک سبک برای یک فرد تحت تأثیر وظیفه‌ای که فرد در حال انجام آن است و موقعیتی که وظیفه در آن انجام می‌شود، می‌باشد (پاکباز، ۱۳۹۴). زمانی بین سبک‌ها، توانایی‌ها و تقاضاهای محیط ارتباط صحیحی برقرار می‌شود که افراد بتوانند وظایف خود را تغییر دهند. امروزه تغییرات به شیوه خلاقیت و نوآوری برای رشد جوامع ضروری به نظر می‌رسد (صمدآقایی، ۱۳۸۸). و بدون تردید عوامل ارثی و امور طبیعی و فرهنگی همه در پیدایش استعداد و رشد خلاقیت تأثیر دارند. افراد بیشماری در محیط‌های مساعد پرورش یافته‌اند ولی همه آنها دارای فکر و اندیشه تازه نشده‌اند. با اینکه عامل ارثی و پیدایش استعداد، خلاقیت را در افراد ممکن می‌سازد اما بروز و رشد این استعداد تحت تأثیر عوامل محیطی قرار دارد. بنابراین محیط مساعد، چه در زمینه جغرافیایی و چه از لحاظ اجتماعی و فرهنگی در رشد و پرورش قوه ابتکار در افراد تأثیر فراوان دارد (امینی تهرانی، ۱۳۹۵).

بنابراین تفکر خلاق نوعی توان و مهارت ذهنی است که می‌توان به تصویرکشیدن مسائل و پدیده‌ها و تجزیه و تحلیل آنها ایده‌ها و راه‌حل‌های جدید و غیرمعمول آفرید. تفکر خلاق در عمل به آوردن نیازها، حل مشکلات و ارائه راه‌حل‌های

جدید برای رفع درگیری و منازعات زندگی منتهی می‌شود، به هر حال آنچه که در ایجاد فکر یا اندیشه جدید و به‌طور کلی در فراگرد خلاقیت اهمیت دارد تفکر است (حیدریان، ۱۳۹۵). خلاقیت یا آفرینندگی یکی از ویژگی‌های برتر آدمی است و در عصر حاضر، یکی از مهمترین اهداف پرورش یادگیرندگان خلاق است. تمدن بشر نتیجه خلاقیت و نوآوری‌های انسان‌هاست. به عبارتی خلاقیت به‌نحوی بلامنازع عامل کلیه پیشرفت‌های بشری است (حقگو، ۱۳۹۳). آبراهام مازلو^۱ روانشناس بزرگ انسان‌گرا معتقد است خلاقیت و نوآوری توانایی بالقوه‌ای است که در بدو تولد در همه انسان‌ها به ودیعه گذاشته شده است؛ اما اکثر آنان در جریان فرهنگ‌پذیری خود آن را از دست می‌دهند (صفاپور، ۱۳۹۴). به‌طور کلی در عصر حاضر افراد برای رویارویی با تحولات شگفت‌انگیز هزاره سوم میلادی باید مهارت‌های تفکر و خلاقانه خود را به منظور تصمیم‌گیری مناسب و حل مسائل پیچیده جامعه بهبود بخشند، امروزه تغییرات به شیوه خلاق و نوآور برای رشد جوامع ضروری به نظر می‌رسد. پژوهشگران معتقدند عوامل بسیاری می‌تواند بر روی خلاقیت تأثیر بگذارد و این امکان وجود دارد که شش منبع توانایی ذهنی، دانش، سبک تفکر، شخصیت، انگیزش و منابع محیطی عوامل مؤثری بر خلاقیت افراد باشد، به همین دلیل خلاقیت یکی از موضوع‌هایی است که بیش از پیش مورد توجه محققان قرار گرفته و به شیوه‌های متفاوتی از آن صحبت شده است (یاسر، ۱۳۹۳). در زمینه خلاقیت و سبک‌های تفکر در داخل و خارج از کشور تحقیقاتی صورت گرفته است که در زیر به چند مورد از این تحقیقات اشاره می‌شود.

یعقوبی و میرزاصفی (۱۳۹۶) در تحقیقی تحت عنوان بررسی رابطه بین سبک‌های تفکر و میزان خلاقیت با قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان تحصیلات تکمیلی در دانشگاه بوعلی سینا همدان به این نتیجه رسیدند که سبک‌های تفکر می‌توانند می‌توانند پیش‌بینی کننده میزان خلاقیت و قابلیت‌های کارآفرینی باشند.

محمدی و همکاران (۱۳۹۵) در تحقیقی تحت عنوان رابطه بین مهارت‌های تفکر انتقادی با خلاقیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قم به نتیجه رسیدند که بین مهارت‌های تفکر انتقادی با خلاقیت رابطه مثبت و معناداری وجود داشت. اما بین نمره تفکر انتقادی با پیشرفت تحصیلی و نمره خلاقیت با پیشرفت تحصیلی رابطه معناداری وجود نداشت. نوش آبادی و همکاران (۱۳۹۵) در تحقیقی تحت عنوان بررسی رابطه بین نوع سبک‌های تفکر با خلاقیت دبیران و کارکنان دبیرستان شهید باهنر به این نتیجه رسیدند که بین سبک‌های تفکر و خلاقیت دبیران و کارکنان دبیرستان شهید باهنر رابطه معناداری وجود دارد. شاهمرادی و همکاران (۱۳۹۴) در تحقیقی تحت عنوان بررسی رابطه بین سبک‌های تفکر و خلاقیت دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه شهرستان آبدانان به نتیجه رسیدند که بین سبک تفکر اجرایی و خلاقیت رابطه منفی معناداری وجود دارد و بین سبک تفکر قضایی و خلاقیت رابطه مثبت معناداری وجود دارد و همچنین بین سبک قانونگذار و خلاقیت رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

چن و یون^۲ (۲۰۱۵) در تحقیقی به نتیجه رسیدند که باورها، تفکر و عملکرد معلمان با خلاقیت شاگردانش رابطه دارد. از جمله چالش‌هایی که دانشجویان هنگام ورود به دانشگاه پیش‌رو دارند، تفکر آنها در ارتباط با توانایی کنار آمدن با الزاماتی است که بر سازگاریشان تأثیرگذار است (کوهی، ۱۳۹۴) و از آنجا که کارکرد اصلی دانشگاه‌ها، گسترش مرزهای دانش و تولید علم است و شالوده علم را خلاقیت تشکیل می‌دهد؛ بنابراین خلاقیت نیز برای این سازمان‌ها نسبت به سایر سازمان‌ها ضرورت بیشتری دارد، دانشکده‌های تربیت‌بدنی به‌عنوان بخشی از سیستم آموزشی در دانشگاه‌ها از یک سو با آموزش تعداد کثیری از دانشجویان دختر و پسر با نیازهای متفاوت و از سوی دیگر با تغییرات و پیشرفت سریع در حوزه علوم ورزشی روبرو هستند، هماهنگی با این تغییرات نیازمند خلق اندیشه‌های نو و ایجاد محیطی بر پایه خلاقیت می‌باشد (مارتین و بلانچ، ۲۰۰۳). از طرفی پژوهشگران معتقدند شناخت و بکارگیری سبک‌های تفکر و عوامل مرتبط با آن در دنیای آموزشی و حرفه‌ای ضروری است زیرا بسیاری از تفاوت‌ها در عملکرد افراد به جای نسبت دادن به توانایی، می‌توان به سبک‌های تفکر نسبت داد (حقگو، ۱۳۹۳). بنابراین با توجه به اینکه دانشگاه‌ها خصوصاً دانشگاه‌های تربیت‌بدنی امروزه باید با دقت و پشتکار

خود را آماده رویارویی با تغییرها و تضادهای رو به افزایش در امر ورزش کرده و با بهره‌گیری از نیروی خلاقیت اقدام به خلق شیوه‌های نوین و مطابق با وضعیت موجود کنند نقش مهم و اساسی در تأمین نیروی انسانی متخصص و اثر بخش در تمام زمینه‌ها دارند. با توجه به اینکه مقوله خلاقیت دانشجویان و تأثیری که سبک‌های تفکر و خلاقیت دارند می‌توانند به‌عنوان یک عامل اثربخش به شمار آید در این راستا محقق بر آن شد که به تأثیر سبک‌های تفکر بر خلاقیت دانشجویان کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس بپردازد.

روش‌شناسی پژوهش

تحقیق حاضر از لحاظ هدف پژوهش از نوع تحقیقات کاربردی، توصیفی از نوع همبستگی که به شکل میدانی انجام شده است جامعه آماری این تحقیق شامل ۳۲۰ نفر از دانشجویان مشغول به تحصیل در سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه آزاد شیراز و ارسنجان می‌باشد. نمونه‌گیری به‌صورت طبقه‌ای بوده است به‌طوری‌که جامعه مورد مطالعه در طبقه‌هایی که از نظر صفت متغیر همگن‌تر هستند گروه‌بندی شد. با توجه به اینکه جامعه آماری ۳۲۰ نفر بودند، حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان ۱۷۵ نفر تعیین گردید در پژوهش حاضر برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه سبک تفکر استرنبرگ (۱۹۹۲) و خلاقیت عابدی (۱۳۶۳) استفاده شد. پایایی پرسشنامه سبک تفکر استرنبرگ با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۲ گزارش گردید و اعتبار درونی این پرسشنامه از طریق تجزیه و تحلیل واریانس و ضریب همبستگی پیرسون به‌دست آمده است که ۰/۸ واریانس داده‌ها را تبیین می‌کند، ضریب همسانی برای سوالات پرسشنامه ۰/۹۲ و روایی پرسشنامه سبک‌های تفکر با استفاده از روش روایی محتوا و با استفاده از نظر متخصصان مورد تأیید ۰/۸۳ محاسبه گردید (امامی‌پور، ۱۳۸۲). پرسشنامه سبک تفکر استرنبرگ ۱۳ خرده‌آزمون را بررسی می‌کند هر خرده‌آزمون شامل ۵ سؤال است و یک سبک تفکر را اندازه می‌گیرد برای نمره‌گذاری این پرسشنامه ابتدا نمره‌های آزمودنی در هر خرده‌آزمون (از ۱ تا ۷ به هر سؤال) با یکدیگر جمع می‌شود و سپس نمره حاصل تقسیم بر ۵ می‌شود بدین ترتیب آزمودنی امتیازی بین ۱ تا ۷ در هر خرده‌آزمون به‌دست می‌آورد که سبک تفکر او را نشان می‌دهد. پرسشنامه عابدی ۶۰ سؤال سه‌گزینه‌ای دارد که از چهار خرده‌آزمون سیالی، بسط، ابتکار و انعطاف‌پذیری تشکیل شده است؛ عابدی در سال ۱۳۷۲ پایایی این آزمون را با استفاده از روش آماری آلفای کرونباخ مورد بررسی قرار داده که خرده‌آزمون‌های سیالی انعطاف‌پذیری ابتکار و بسط روی ۲۲۷ دانش‌آموز اسپانیایی به ترتیب برابر بودند با ۰/۷۵، ۰/۶۶، ۰/۶۱، ۰/۶۱، ۰/۶۱، ۰/۶۱ روایی پرسشنامه عابدی از روش تحلیل عاملی تأییدی به‌دست آمد و نشان داد که این پرسشنامه از روایی سازه‌ای برخوردار است. در این پژوهش از آمار توصیفی برای دسته‌بندی و تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهشی نظیر فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار در قالب نمودارها و جدول استفاده شده است و جهت آزمون فرضیه‌های تحقیق در بخش آمار استنباطی از آزمون کلموگروف اسمیرنوف جهت نرمال بودن توزیع داده‌ها و آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن، رگرسیون چندگانه به روش همزمان و برای بررسی معنادار بودن رگرسیون از آزمون (تحلیل واریانس) ANOVA با توجه به آماره فیشر پرداخته شده است بعد از اجرا و نمره‌گذاری پرسشنامه سبک‌های تفکر استرنبرگ و آزمون خلاقیت عابدی، نتایج حاصل با استفاده از نرم‌افزار SPSS ۲۱ مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفته است.

یافته‌های پژوهش

نتایج توصیفی نشان داد که در پژوهش حاضر ۱۷۵ نفر دانشجویان به پرسشنامه‌های مورد نظر پاسخ دادند ۵۱/۴ درصد پاسخ دهندگان مرد و ۴۸/۶ درصد زن بودند. در بخش آمار استنباطی جهت انتخاب آزمون آماری مناسب برای بررسی ارتباط سبک‌های تفکر با میزان خلاقیت در دانشجویان، نرمال بودن توزیع داده‌ها در جامعه تحقیق مورد بررسی قرار گرفت که بدین منظور از آزمون کولموگروف اسمیرنوف استفاده شد، نتایج آزمون نشان داد که هیچ کدام از متغیرها به جز خلاقیت از توزیع

طبیعی برخوردار نیستند بنابراین برای تجزیه و تحلیل آماری اطلاعات از آزمون‌های ناپارامتریک استفاده شده است. در آزمون فرضیه یک (سبک تفکر قانون‌گذاری با خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس رابطه معناداری دارد) با توجه به جدول ۱ ضریب همبستگی اسپیرمن ۰/۰۴۶ از عدد ۰/۰۵ کمتر شده است لذا فرض صفر را رد و فرض یک را قبول می‌کنیم یعنی سبک تفکر قانون‌گذار با خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس رابطه معناداری دارد.

جدول ۱: رابطه بین سبک تفکر قانون‌گذار و خلاقیت

مقدار	خلاقیت	متغیر
۰/۳۵	ضریب همبستگی	سبک قانونگذار
۰/۰۴۶	سطح معناداری	

$P \leq 0/05$

در آزمون فرضیه دو (سبک تفکر اجرایی با خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی استان فارس رابطه معناداری دارد) با توجه به جدول ۲ ضریب همبستگی اسپیرمن بین دو متغیر مورد مطالعه ۰/۰۹ و سطح معناداری آزمون همبستگی اسپیرمن ۰/۲۳۳ از عدد ۰/۰۵ بیشتر است لذا فرض صفر را می‌پذیریم فرضیه یک را رد می‌کنیم یعنی سبک تفکر اجرایی با خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس رابطه معناداری ندارد.

جدول ۲: رابطه بین سبک تفکر اجرایی و خلاقیت

مقدار	خلاقیت	متغیر
۰/۰۹	ضریب همبستگی	سبک اجرایی
۰/۲۲۳	سطح معناداری	

$P \leq 0/05$

در آزمون فرضیه سه (سبک تفکر قضایی با خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس رابطه معناداری دارد) مقدار ضریب همبستگی اسپیرمن بین دو متغیر مورد مطالعه ۰/۰۹ و سطح معناداری آزمون همبستگی اسپیرمن ۰/۲۱۳ از عدد ۰/۰۵ بیشتر است لذا فرض صفر را می‌پذیریم و فرض یک را رد می‌کنیم یعنی سبک تفکر قضایی با خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس رابطه معناداری ندارد.

جدول ۳: رابطه بین سبک تفکر قضایی و خلاقیت

مقدار	خلاقیت	متغیر
۰/۰۹	ضریب همبستگی	سبک قضایی
۰/۲۱۳	سطح معناداری	

$P \leq 0/05$

در آزمون فرضیه چهار (سبک تفکر کلی با خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس رابطه معناداری دارد) طبق جدول ۴ مقدار ضریب همبستگی اسپیرمن بین دو متغیر مورد مطالعه معادل ۰/۰۱ و سطح معناداری آزمون همبستگی اسپیرمن ۰/۸۹۱ از عدد ۰/۰۵ بیشتر شده است لذا فرض صفر را می‌پذیریم و فرض یک را رد

می‌کنیم یعنی سبک تفکر کلی با خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس رابطه معناداری ندارد.

جدول ۴: رابطه بین سبک تفکر کلی و خلاقیت

مقدار	خلاقیت	متغیر
۰/۰۱	ضریب همبستگی	سبک کلی
۰/۸۹۱	سطح معناداری	

$P \leq 0/05$

در آزمون فرضیه ۵ (سبک تفکر جزئی با خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس رابطه معناداری دارد) مقدار ضریب همبستگی اسپیرمن بین دو متغیر مورد مطالعه معادل ۰/۱۵ و سطح معناداری آزمون همبستگی اسپیرمن ۰/۰۵۲ از عدد ۰/۰۵ بیشتر شده است لذا فرض صفر را می‌پذیریم و فرضیه را رد می‌کنیم. یعنی سبک تفکر جزئی با خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس رابطه معناداری ندارد.

جدول ۵: رابطه بین سبک تفکر جزئی و خلاقیت

مقدار	خلاقیت	متغیر
۰/۱۵	ضریب همبستگی	سبک جزئی
۰/۰۵۲	سطح معناداری	

$P \leq 0/05$

در آزمون فرضیه شش (سبک تفکر سلسله مراتبی با خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس رابطه معناداری دارد) مقدار ضریب همبستگی اسپیرمن بین دو متغیر مورد مطالعه معادل ۰/۰۴ و سطح معناداری آزمون همبستگی اسپیرمن ۰/۵۸۷ از عدد ۰/۰۵ بیشتر شده است لذا فرض صفر را می‌پذیریم و فرضیه یک را رد می‌کنیم یعنی سبک تفکر سلسله مراتبی با خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس رابطه معناداری ندارد.

جدول ۶: رابطه بین سبک تفکر سلسله مراتبی و خلاقیت

مقدار	خلاقیت	متغیر
۰/۰۴	ضریب همبستگی	سبک سلسله مراتبی
۰/۵۸۷	سطح معناداری	

$P \leq 0/05$

در آزمون فرضیه هفت (سبک تفکر درونی با خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس رابطه معناداری دارد) مقدار ضریب همبستگی اسپیرمن بین دو متغیر مورد مطالعه معادل ۰/۰۱ و سطح معناداری آزمون همبستگی اسپیرمن ۰/۹۰۱ از عدد ۰/۰۵ بیشتر است لذا فرض صفر را می‌پذیریم و فرضیه یک را رد می‌کنیم یعنی سبک تفکر درونی با خلاقیت رابطه معناداری ندارد.

جدول ۷: رابطه بین سبک تفکر درونی و خلاقیت

مقدار	خلاقیت	متغیر
۰/۰۱	ضریب همبستگی	سبک درونی
۰/۹۰۱	سطح معناداری	

 $P \leq 0/05$

برای بررسی معنادار بودن رگرسیون از آزمون تحلیل واریانس با توجه به آماره فیشر پرداخته شد. همان‌طور که در جدول ۸ مشاهده می‌شود با توجه به مقدار آماره فیشر و مقدار سطح معناداری این آزمون، معنادار بودن رگرسیون چندگانه بررسی می‌شود. که با توجه به اینکه سطح معناداری این آزمون کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، در نتیجه فرض معنادار بودن مدل رگرسیون برآزش شده پذیرفته می‌شود، یعنی سبک‌های تفکر قادر به پیش‌بینی معنی‌دار خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس هستند.

جدول ۸: خلاصه تحلیل واریانس و مشخصه‌های آماری رابطه بین سبک‌های تفکر و خلاقیت

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F مقدار	سطح معناداری
رگرسیون	۱/۳۷۱	۱۳	۱/۱۰۵	۱/۶۰۷	۰/۰۰۸
باقیمانده‌ها	۱۰/۵۶۲	۱۶۱	۰/۰۶۶		
کل	۱۱/۹۳۲	۱۷۴			

بحث و نتیجه‌گیری

هدف اصلی از انجام این تحقیق بررسی تأثیر سبک‌های تفکر بر خلاقیت دانشجویان کارشناسی مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس بوده است مبتنی بر این هدف کلی فرضیات تحقیق پایه‌ریزی و با پرسشنامه‌ی استاندارد مرتبط مورد مطالعه قرار گرفت.

در مورد یافته اول تحقیق از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد که نتایج نشان داد، سبک تفکر قانون‌گذار با خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس رابطه معناداری دارد. در تبیین این فرضیه پژوهشی می‌توان عنوان کرد که چون سبک تفکر قانون‌گذاری به پردازش اطلاعات نیاز دارد و افرادی که این سبک را به‌کار می‌گیرند تمایل به چالش طلبیدن هنجارها و پذیرش خطر هستند لذا این سبک می‌تواند مولد خلاقیت باشد و از این رو می‌توان از نتیجه به‌دست آمده دفاع نمود. نتیجه به‌دست آمده با تحقیقات یعقوبی و میرزاصفی (۱۳۹۶)، نوش‌آبادی و همکاران (۱۳۹۵)، شاهمرادی و همکاران (۱۳۹۴) و چن و یون (۲۰۱۵) همسوست و با یافته‌های آنها مطابقت دارد، در مورد یافته دوم از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد که نتایج نشان داد سبک تفکر اجرایی با خلاقیت دانشجویان پژوهش حاضر رابطه ندارد، در تبیین این فرضیه می‌توان عنوان کرد که چون این سبک از تفکر به پردازش اطلاعات ساده نیاز دارند، لذا افرادی که این سبک تفکر را به‌کار می‌گیرند، مایل به حفظ هنجارها و اقتدارمدار می‌باشند و از این رو چنین سبکی نمی‌تواند باعث ارتقای قدرت تحلیلی و خلاقیت فرد شود. نتایج به‌دست آمده با یافته‌های تحقیقات یعقوبی و میرزاصفی (۱۳۹۶)، نوش‌آبادی و همکاران (۱۳۹۵)، شاهمرادی و همکاران (۱۳۹۴) و چن و یون (۲۰۱۵) همسوست. در مورد یافته سوم از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد که نتایج نشان داد سبک تفکر قضایی با خلاقیت دانشجویان پژوهش حاضر رابطه ندارد، در تبیین این فرضیه می‌توان عنوان کرد که یافته به‌دست آمده با تحقیقات یعقوبی و میرزاصفی (۱۳۹۶)، نوش‌آبادی و همکاران (۱۳۹۵)، شاهمرادی و همکاران (۱۳۹۴) و چن و یون (۲۰۱۵) همسوست. در مورد یافته چهارم از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد که نتایج نشان داد سبک تفکر کلی با خلاقیت دانشجویان

پژوهش حاضر رابطه ندارد، نتیجه به‌دست آمده با تحقیقات یعقوبی و میرزاصفی (۱۳۹۶)، نوش‌آبادی و همکاران (۱۳۹۵) و چن و یون (۲۰۱۵) ناهمسوست. در مورد یافته پنجم از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد که نتایج نشان داد سبک تفکر جزئی با خلاقیت دانشجویان پژوهش حاضر رابطه ندارد، در تبیین این فرضیه می‌توان عنوان کرد که چون این سبک از تفکر به پردازش اطلاعات ساده نیاز دارد لذا افرادی که این سبک را به‌کار می‌گیرند، مایل به حفظ هنجارها و اقتدار محور می‌باشند و از این رو چنین سبکی نمی‌تواند باعث ارتقای قدرت تحلیلی و خلاقیت فرد شود یافته به‌دست آمده با تحقیقات یعقوبی و میرزاصفی (۱۳۹۶)، نوش‌آبادی و همکاران (۱۳۹۵) و چن و یون (۲۰۱۵) ناهمسوست. در مورد یافته ششم از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد که نتایج نشان داد سبک تفکر سلسله مراتب با خلاقیت دانشجویان پژوهش حاضر رابطه ندارد، در تبیین این فرضیه می‌توان عنوان کرد که یافته به‌دست آمده با تحقیقات یعقوبی و میرزاصفی (۱۳۹۶)، نوش‌آبادی و همکاران (۱۳۹۵) و چن و یون (۲۰۱۵) ناهمسوست. در مورد یافته هفتم از آزمون ضریب همبستگی اسپیرمن استفاده شد که نتایج نشان داد سبک تفکر درونی با خلاقیت دانشجویان پژوهش حاضر رابطه ندارد، در تبیین این فرضیه می‌توان عنوان کرد که محققان از رابطه‌مندی این سبک با خلاقیت نتایج مختلفی ابراز کرده‌اند لذا یافته به‌دست آمده با برخی تحقیقات چون یعقوبی و میرزاصفی (۱۳۹۶)، نوش‌آبادی و همکاران (۱۳۹۵) و چن و یون (۲۰۱۵) ناهمسوست.

در ارتباط با توزیع فراوانی متغیرهای پژوهش نتایج حکایت از آن دارد که بیشترین میانگین به‌دست آمده مربوط به سبک تفکر سلسله مراتبی و کمترین میانگین مربوط به سبک تفکر درونی می‌باشد همچنین در ارتباط با وضعیت پاسخ به میزان خلاقیت در جامعه مورد مطالعه نتایج حکایت از آن دارد که میانگین نمرات به‌دست آمده کمتر از حد متوسط است. نتایج آزمون کولموگروف - اسمیرنف نشان داد که هیچکدام از متغیرها به جز خلاقیت از توزیع طبیعی برخوردار نیستند، بنابراین برای تجزیه و تحلیل آماری اطلاعات از آزمون‌های ناپارامتریک استفاده شده است. با توجه به نتایج به‌دست آمده و مشخص شدن تأثیرات مثبت سبک‌های تفکر قانونگذار بر خلاقیت دانشجویان کارشناسی‌ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس پیشنهاد می‌شود شرایطی در محیط‌های دانشگاهی سطح استان برای آموزش سبک‌های تفکری که با خلاقیت رابطه مثبت دارند آماده شود؛ همچنین برگزاری دوره‌های تعاملی دانشجویان با افراد موفق خلاق، مبدع و مبتکر برای الگوبرداری هرچه بیشتر از نحوه تفکر آنان. با توجه به اینکه سبک‌های تفکر و خلاقیت جنبه آموزشی داشته و محیط‌های خانوادگی و آموزشی نقش مؤثری در شکل دادن به آنها دارند، لذا آشنا نبودن با سبک‌های تفکر و خلاقیت منجر به سرکوب شدن آنها و بروز رفتارهای نابهنجار می‌گردد، بنابراین انجام این پژوهش و پژوهش‌های مشابه در زمینه سبک‌های تفکر و خلاقیت می‌تواند باعث افزایش دانش و آگاهی در این زمینه گردد.

منابع

- احمدی فقیه، مریم؛ حاجی، مجید زرغام؛ حسینی، اکرم السادات (۱۳۹۵). «رابطه همخوانی/ناهمخوانی سبک تفکر استاد- دانشجو با ابعاد خلاقیت دانشجویان»، فصلنامه علمی - پژوهشی پژوهشنامه تربیتی، ۱۲(۴۹)، ۲۴-۱.
- امینی تهرانی، فرشته (۱۳۹۵). «اثر آموزش مسأله محور بر خلاقیت». پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران جنوب.
- ایلخانی زاده، سارا (۱۳۹۴). «رابطه بین تیپ‌های شخصیتی آنیگرام و سبک‌های تفکر با میزان هیجان خواهی»، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن.
- پاکباز، قادربخش (۱۳۹۴). «بررسی ویژگی‌های کارآفرینی با سبک‌های تفکر بین کارکنان آموزش و پرورش شهر سراوان»، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زاهدان.

- حسینیان، سحر (۱۳۹۴). «رابطه سبک‌های تفکر با استرس شغلی معلمان مدارس ابتدایی دخترانه دولتی تنکابن»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تنکابن.
- حقگو، بیتا (۱۳۹۳). «بررسی مقایسه‌ای سبک تفکر، خلاقیت و عزت نفس در دانش‌آموزان تیزهوش و عادی شهر زاهدان»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه سیستان و بلوچستان.
- حیدریان، حمیرا (۱۳۹۵). «بررسی نقش خلاقیت در جذب مخاطبان رادیو جوان»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد دماوند.
- شاهمرادی، مراد؛ محمودی لیزرزدی، طاهر؛ پناهی، زهرا؛ شیخی، سعید (۱۳۹۴). «بررسی رابطه بین سبک‌های تفکر و خلاقیت دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه شهرستان آبدانان»، خلاصه مقالات کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در علوم تربیتی و روانشناسی و آسیب‌های اجتماعی ایران، تهران: انجمن توسعه و ترویج علوم و فنون بنیادین و مرکز مطالعات و تحقیقات، قابل دسترسی در:
- <https://www.civilica.com/paper-TSCONF01-164.html>
- صفاپور، زهرا (۱۳۹۴). «رابطه مدرسه با نشاط با سرزندگی و خلاقیت دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوره دوم ساوه»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه.
- صمدآقایی، جلیل (۱۳۸۸). تکنیک‌های خلاقیت فردی و گروهی، تهران: انتشارات مرکز آموزش مدیریت دولتی.
- عزیزی نژاد، بهاره (۱۳۹۵). «بررسی رابطه سبک تفکر بخش‌های چهارگانه مغزی با مهارت‌های مدیران در دانشگاه اسلامی»، مجله مدیریت در دانشگاه اسلامی، ۵ (۲)، ۳۹۴ - ۳۷۹.
- فلاح نوش آبادی، مهدی؛ خادم، لیلا؛ خادم، سید مهدی (۱۳۹۵). «بررسی رابطه بین نوع سبک‌های تفکر با خلاقیت»، کنفرانس بین‌المللی مهندسی صنایع و مدیریت، ایران، تهران: دبیرخانه دائمی کنفرانس، قابل دسترسی در:
- https://www.civilica.com/paper-INDUSTRIAL01_017.html
- قدم پور، عزت اله؛ کوگانی، نیلوفر؛ جعفری حسن (۱۳۹۳). «بررسی رابطه بین سبک‌های تفکر و خلاقیت مدیران مدارس متوسطه»، فصلنامه علمی - پژوهشی ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، ۴ (۳)، ۱۴۱ - ۱۵۷.
- کوهی، بتول (۱۳۹۴). «ارتباط سبک‌های تفکر با سازگاری تحصیلی و احساس غربت در دانشجویان جدید الوورد دانشگاه علوم پزشکی زابل»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی زاهدان.
- محمدی، سید داوود؛ مسلمی، زهرا؛ قمی، مهین (۱۳۹۵). «رابطه بین مهارت‌های تفکر انتقادی با خلاقیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قم»، نشریه راهبردهای آموزش در علوم پزشکی، ۹ (۱)، ۸۹ - ۷۹.
- یاسر، هاجر (۱۳۹۳). «بررسی سبک تفکر مدیران و خلاقیت آنان در میان مدیران سازمان جهاد کشاورزی زنجان»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد واحد زنجان.
- یعقوبی، ابوالقاسم؛ میرزاصفی، اعظم (۱۳۹۶). «بررسی رابطه بین سبک‌های تفکر و میزان خلاقیت با قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان تحصیلات تکمیلی در دانشگاه بوعلی سینا همدان» فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، ۲۳ (۲)، ۱۴۷ - ۱۳۳.

- Chan, S., Yuen, M., (2015). "Teachers beliefs and practices for nurturing creativity in student: perspectives from teachers of gifted student in Hong Kong", Gifted education international, 31(3), 200-213.
- Martins, E, C., Blanch, F., (2003). "Building organizational culture relationships with creativity and innovation", European Journal of management, 31(1), 27-41.

به این مقاله این گونه استناد کنید:

ولی پور طیبی، طیبیه؛ جمشیدیان، لیلا (۱۳۹۷). «رابطه سبک‌های تفکر با خلاقیت دانشجویان کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه‌های استان فارس»، پژوهش‌های معاصر در مدیریت ورزشی، ۸ (۱۵)، ۸۳-۹۱.